

Lækni og politikarar í Klaksvík:

Sjúkrahúsini í Klaksvík og á Tvøroyri niðurløgd fáa tey ikki sergreinir

Miðsavnanin av sjúkrahúsverkinum kann føra við sær, at lokalsjúkrahúsini einans fara at virka sum vanligar skaðastovur og tí ikki fáa kvalifiseraðar lækna

Tað fer fram ein óhugnalig miðsavnan av føroyska sjúkrahúsverkinum. Alt skal liggja í Havn. Fær sjúkrahúsið í Klaksvík ikki sergreinina ortopædkirurgi og verða byggistigini 2 og 3 ikki framd, so er vandi fyri, at sjúkrahúsið í Klaksvík fær eina syrgiliga lagnu, nevniliga hana, at tað einans fer at virka sum ein vanlig skaðastova og til eftirviðgerð av sjúklingum. Hetta ger, at kvalifiseraðir lækna ongan áhuga hava fyri at koma til Klaksvíkar at arbeiða.

Vit skulu hava trý lokalsjúkrahús í Føroyum og ikki eitt sentralsjúkrahús og tvey lokalsjúkrahús. Tó liggur Havnin so væl fyri geografiskt, at tað er náttúrligt at hetta sjúkrahúsið er størst.

Hetta vóru nakrar av teimum áskoðanum, sum komu fram á einum fundi í Klaksvík í vikuni, har lækna og politikarar og húsmóður høvdu orðið.

Tíðindablaðið Sosialurin fylgdi hesum orðaskiftinum, sum av summum kanska kundi tykjast eitt sindur einvíst, tí eingi umboð fyri sjúkrahúsværkið uttanfyri Klaksvíkina vóru umboðað. Men her var so kortini talan um at frætta, hvussu stóran er viðvíkjandi Klaksvíkar sjúkrahúsi og hvørja stóðu lækna og politikarar í Klaksvík hava til hetta mál

Umleið 80 fólk vóru møtt, tá Húsmóðrafelagið í Klaksvík skipaði fyri einum fundi um útbyggingina av sjúkrahúsverkinum — serliga í samband við Klaksvíkar sjúkrahúsi.

Tað vóru teir triggir, Jógvan við Keldu, form. í sjúkrahússtýrinum i Klaksvík, Vilhelm Johannesen, lógtingsmaður og Leif

Knudsen, yvirlækni, sum greiddu frá og svaraðu spurningum.

Fyrsti lækni í 1870-unum

Jógvan við Keldu legði fyri við at greiða frá sjúkrahússøguni í Klaksvík. Hann segði, at fyrsti lækni kom til Klaksvíkar miðskeiðis í 1870-árunum.

Tá vóru tað kommunurnar í Norðoyggjum og á Eystaru síðu á Eysturoynni, sum rindauf yri bgyging av eini læknaibúð.

Seinni fóru menn at hugsa um eitt sjúkrahús, tí teir mettu tørv ver á einum slikum. Fyrsti sjúkrahúsbygningurin var klárur at taka í brúk í 1896. Har vóru tvær stovur og pláss fyri 10 sjúklingum. Seinni var

sjúkrahúsið útygt. Jógvan við Keldu visti á, at tað var gjørd ein samtykt um at flyta sjúkrahúsið á betri hóskaði pláss, men hetta var ikki til nakað — tianverri.

Hann visti síðani til lógina um tvey trý sjúkrahússtýri og seði, at hóast tað varð ásett í lógini, at tað skuldu vera trý sjúkrahússtýri, so var tað eitt skifti — í árunum frá 1939—51 — bert eitt slíkt.

— Hetta var brandógligt, sum hann tók til. — og harafturat sotu triggir lækna í stýrinum. — Er nakað meir ainhælt enn triggir lækna í einum sjúkrahússtýri spurdi Jógvan við Keldu. Og sum rosinan í pylsuendanum so var sjálvur formaðurin fútin. — Var tað ikki longu tá lagt upp til miðsavnan av sjúkrahúsverkinum, so var hetta ikki hent.

Hann nevndi eisini læknastríðið og segði, at her vóru ta havnar-menn, sum sendu Dr. Halvorsen til Klaksvíkar, tí teir bóru ótta fyri, at sjúkrahúsið har fór at verða blokað orsakað av teimum tvørleikum, ið høvdu tikið seg upp. So leiðis vóru trupulleikarnir fluttir til Klaksvíkar úr Havn.

At enda segði Jógvan við Keldu, at fólk í Klaksvík eru fegin um at hava fingið góðar lækna til sjúkrahúsið eitt nú Rajani, sum tekur sær av teimum ortopædisku sjúklingunum.

Grøna álitid

Leif Knudsen yvirlækni greiddi frá tí grøna álitinum, sum hann hevði gjørt saman við Rajani og Steino, yvirlæknum. Hetta álitid er eitt aftursvar til ta sonevnda ljósareyða álitid frá læknum á Landssjúkrahúsinum.

— Eg haldi tað var lógin manngongd ið lækna á Landssjúkrahúsinum nýttu, tá teir uttan at vera bidnir um tað, uttan at

aðrir lækna vistu um tað, góvu út eitt álit í oktober í fjør — tað ljósareyða álitid.

Leif Knudsen visti á, at tað átti heldur at verið soleiðis, at lækna á sjúkrahúsinum tósaðu meira saman fyri at fáa allar upplýsingar fram, og á henda hátt taka stóðu í teimum ymsu spurningunum, nú øll sjúkrahúsinu eru tengd saman bæði figgarliga og á annan hátt.

Tann 16. desember í fjør var so ein fundur í sjúkrahússtýrinum í Klaksvík, har yvirlækna í Klaksvík og Knud Steino, yvirlækni á Suðriar Sjúkrahúsi vóru til stóðar.

— Vit vóru bidnir um at gera tað grøna álitid, tí tað varð hildið at vera óseinvíst bert at hava sjónarmiðini hjá læknum á Landssjúkrahúsinum. Ursliðið var so tað grøna álitid, ið víðger víðurskiptini á sjúkrahúsinum í Klaksvík og í Suðri.

Ikki bert skaðastovur

Vilhelm Johannesen legði í sinum innleggi dent á lógina frá 1976, sum sigur at tað skulu vera í minsta lagi ein kirurgiskur og ein medisinskur yvirlækni á teimum smærru sjúkrahúsinum. Hann helt, at øll sjúkrahúsviðgerðin eigur ikki at fara fram á einum stað, soleiðis at sjúkrahúsinu í Klaksvík og í Suðri bert fara at virka sum skaðastovur og til eftirviðgerð av sjúklingum.

— Tað er ein sannroynd, at hevur eitt sjúkrahús ikki serlækna, so er vandi fyri, at tað verður niðurlagt, tí at kvalitetsstøðið tá minkar so nógv. Skal øll serlæknaviðgerðin leggjast til Landssjúkrahúsið, so er vandi fyri, at lækna á teimum smærru sjúkrahúsinum bert gera minni týðandi skurðviðgerðir o.l. og harvið missa handalagið.

— Tað er ikki rætt at miðsavna sjúkrahúsværkið, men heldur at desentralisera partar av tí kringlandi. Tað haldi eg eisini t.d. Klaksvíkar sjúkrahús hevur søguligan rætt til: at tað fær loyvi at virka og loyvi til at byggja út, nú tað er neyðugt. Tað er kanska ikki rætt at brúka orðið bygdamenning í samband við sjúkrahúsværkið, men eg haldi vit eiga at fremja landspartapening á hesum øki endaði Vilhelm Johannesen og spurdi síðani Leif Knudsen, hvat hann helt um ynski hjá læknum í Havn at gera Landssjúkrahúsið til eitt sentralsjúkrahús.

Sentralsjúkrahús

Leif Knudsen visti á, at danir í dag rokna við, at eitt sentralsjúkrahús hevur eitt fólkagrundarlag uppá millum 250.000 og 400.000 íbúgar, og tað er bygt upp við serdeildum. — Nú frætta vit at Landssjúkrahúsið móguliga skal byggjast út á sama hátt, men her mugu vit hava fólkagrundarlagið í huganum.

Leif Knudsen visti síðani til tað sjúkrahússtjórnin hevur sagt í samrøðu við Sosialin, at tað er ikki grundarlag fyri einum sentralsjúkrahúsi í Føroyum. — Tí haldi eg eisini, at øll argument fella fyri at gera Landssjúkrahúsið til eitt sentralsjúkrahús.

— Vit skulu í Føroyum hava trý lokalsjúkrahús og ikki eitt sentralsjúkrahús og tvey lokalsjúkrahús, segði yvirlækni sum tó helt, at tað er rættiliga náttúrligt, at Landssjúkrahúsið verður tað størsta sjúkrahúsið, tí tað geografiskt liggur best fyri.

Hann visti annars til, at skal ein yvirlækni sum Rajani bert taka sær av sjúklingum frá Norðoyggjum so verða tað einans 200 til 300 skurðir um árið. Hetta er alt ovliði hjá einum slikum

Orð: Jan Muller myndir: Steintór Rasmussen

Jaspur Petersen, kommunulækni og G. Rajani yvirlækni undir orðaskiftinum

Tveir yvirlækna og ein politikari. Leif Knudsen, G. Rajani og Vilhelm Johannesen aftaná fundin